GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden

DATUM 23 september 2026
ZAAKNUMMER
BEHANDELD DOOR Vincent de Jong/Johan Molema
TELEFOON +31634561214
UW KENMERK
BIJLAGEN
BETREFT Stand van zaken subsidieregeling decentrale politieke partijen + afdoening motie M26-99 inzake Subsidieregeling decentrale politieke partijen vóór de gemeenteraadsverkiezingen

Geachte raadsleden,

Met deze brief informeren wij u, mede naar aanleiding van de door uw raad op 9 september 2026 aangenomen motie M26-99 ‘Subsidieregeling decentrale politieke partijen vóór de gemeenteraadsverkiezingen’, over de actuele stand van zaken rond de voorbereiding van de subsidieregeling voor decentrale politieke partijen.

Deze brief bouwt voort op onze eerdere brief van 26 augustus 2026 en de beantwoording van de artikel 42-vragen van Democraten Hilversum van 26 mei 2026. In laatstgenoemde brief meldden wij u dat niet kon worden toegezegd dat de subsidieverstrekking voorafgaand aan de verkiezingen gerealiseerd zou zijn. In de brief van 26 augustus gaven wij aan dat de regeling na de herindelingsverkiezingen van 18 november in werking kan treden. Dit besluit stoelt op de VNG-handreiking van juni en de geldende wettelijke termijnen rond de kandidaatstelling.

Op 9 september 2026 heeft uw raad motie M26-99 aangenomen. Daarin wordt het college gevraagd zich in te spannen om de daarvoor in aanmerking komende politieke partijen al voor 18 november 2026 zekerheid te bieden over hun aanspraak op de voor 2026 aan Hilversum beschikbaar gestelde middelen. Waar mogelijk wordt ook verzocht de middelen voor die datum uit te betalen. Daarnaast wordt het college gevraagd uw raad uiterlijk 23 september 2026 schriftelijk te informeren over de gekozen aanpak.

Wij hebben deze motie serieus gewogen, mede in het licht van de eerder geschetste juridische en praktische kaders. Op basis van deze weging concluderen wij dat er nog steeds belemmeringen zijn om voor 18 november 2026 tot subsidieverlening en uitbetaling over te gaan. Conform de opdracht uit het laatste dictum van de motie informeren wij u hierbij over de belemmeringen waarop deze conclusie rust. Wel komt het college aan de wens van uw raad tegemoet door de beslistermijn aanzienlijk te verkorten en toe te staan dat uitgaven met terugwerkende kracht uit de subsidie worden vergoed.

Overwegingen

Vooropgesteld is het van belang op te merken dat uit de toelichting van de onderhavige subsidieregeling en de beoogde Wet op de politieke partijen de gelden een breder doel dienen dan uitsluitend de ondersteuning van verkiezingscampagnes. De middelen zijn primair ingesteld voor de structurele versterking van de lokale democratie en partijopbouw, waaronder scholing van (nieuwe) raadsleden, kadervorming en ledenwerving. Dit zijn activiteiten die ook en juist na de verkiezingen binnen de nieuwe fusiegemeente volop plaatsvinden. Het beschikbaar stellen van de subsidiegelden na de verkiezingen doet dan ook geen afbreuk aan het beoogde effect en de doelmatigheid van deze middelen.

Verder gelden de argumenten die in de brief van 26 augustus uiteen zijn gezet nog steeds. Het is daarom niet mogelijk om voor 18 november 2026 rechtmatig subsidies te verlenen. Kort samengevat betreffen deze overwegingen de doorlooptijden die (op basis van de Algemene Subsidieverordening Hilversum 2021) normaal gesproken gelden binnen Hilversum, zoals het beslissen op een aanvraag (13 weken) en de daadwerkelijke uitbetaling van de subsidies. Ook het tekort aan ambtelijke capaciteit die hiervoor nodig is speelt een rol. Deze ambtelijke capaciteit is op zichzelf niet de doorslaggevende factor in onze afweging maar vormt wel een reëel aandachtspunt. Immers staat ook binnen Hilversum de beschikbare capaciteit onder druk, mede door de gelijktijdige voorbereiding van de fusie met Wijdemeren, de gemeenteraadsverkiezingen en de lopende reguliere werkzaamheden.

Daarnaast is er de complexiteit die de aanstaande verkiezingen en herindeling met zich meebrengen die een subsidieregeling op basis van de oude situatie onwenselijk maakt. Uitkeren voor 18 november zou gebeuren op basis van de oude (huidige) Hilversumse zetelverdeling. Daarmee worden nieuwe partijen en kandidaten uitgesloten van deelname aan de subsidieregeling. Dit is strijdig met het uitgangspunt van een gelijk speelveld voor de nieuwe fusieraad, aangezien al bestaande partijen dan bevoordeeld zouden worden t.o.v. nieuwe partijen.

Een onderzocht alternatief om vóór de verkiezingen tot subsidieverlening en uitbetaling over te kunnen gaan betrof een regeling waarin slechts de kandidaatstelling van partijen op 9 oktober 2026 leidend zou zijn voor de verlening van de subsidie. Dit alternatief zou echter ook op de bovengenoemde bezwaren stranden en niet tot een tijdige uitkering van middelen kunnen leiden. Sterker, een dergelijke constructie zou resulteren in een onrechtmatige subsidieverlening aangezien er slechts subsidie verleend kan worden aan partijen die een zetel hebben in de gemeenteraad.

Tijdens de behandeling van de motie in de raadsvergadering van 9 september jl.is de aandacht gevraagd voor de vraag of de middelen beschikbaar blijven. De middelen om uitvoering te geven aan deze subsidieregeling zijn door het Rijk beschikbaar gesteld aan de gemeente Hilversum en Wijdemeren voor de periode tot en met juni 2027. Een inwerkingtreding van de regeling ná de verkiezingen en mogelijk begin 2027 zorgt er dus niet voor dat deze middelen niet meer beschikbaar zijn voor de doelen die de subsidie voor decentrale politieke partijen heeft. Met een inwerkingtreding van de regeling ná de verkiezingen en mogelijk begin 2027 blijven deze middelen dus beschikbaar voor de doelen van de subsidie voor decentrale politieke partijen voor de gehele nieuwe gemeente.

Wij benadrukken in dit verband dan ook dat deze middelen voor Hilversum reeds zijn gereserveerd voor het subsidiejaar 2026-2027, zodat de beschikbaarheid ervan niet afhankelijk is van het moment van aanvragen dan wel subsidieverlening. Uitgaven die politieke hebben gemaakt of nog maken (partijen in het kader van hun verkiezingscampagne), kunnen ten laste van dit gereserveerde bedrag worden gebracht, voor zover deze uitgaven passen binnen het doel en de voorwaarden van de regeling. Van een tekort aan middelen voor de partijen is dan ook geen sprake.

Hoe nu verder?

Het college zet zich maximaal in om voor de gemeenteraadsverkiezingen van 18 november 2026 een Subsidieregeling decentrale politieke partijen voor Hilversum vast te stellen. Daarmee is tijdig, dus nog voor de verkiezingen, een juridische grondslag aanwezig en is voor politieke partijen vooraf duidelijk op welke termijn de regeling in werking zal treden, vanaf welke datum een subsidieaanvraag kan worden ingediend en aan welke voorwaarden een aanvraag moet voldoen. Na vaststelling van de definitieve verkiezingsuitslag op 26 november 2026 zal dan ook duidelijk zijn welke partijen in aanmerking komen voor een subsidie en op welk bedrag ze kunnen rekenen.

Om verder aan de wens van uw raad tegemoet te komen om zo snel mogelijk na de verkiezingen duidelijkheid te bieden, zullen we de beslistermijn in de regeling bewust korter formuleren dan gebruikelijk. Op grond van de Algemene Subsidieverordening Hilversum 2021 geldt in beginsel een beslistermijn van 13 weken na ontvangst van een volledige aanvraag. Dit is ook de termijn die de modelregeling van de VNG tot uitgangspunt neemt. Van deze termijn kan gemotiveerd worden afgeweken. Wij stellen de beslistermijn voor de onderhavige regeling gemotiveerd vast op 8 weken.

Een dergelijke verkorting van de reguliere termijn wordt door het college normaliter terughoudend toegepast, gelet op het belang van een zorgvuldige besluitvormingsprocedure waarbij aanvragen op een correcte en gelijke wijze worden beoordeeld. In dit geval achten wij een kortere termijn niettemin gerechtvaardigd. De zorgvuldigheid van de beoordeling blijft daarbij gewaarborgd nu de regeling voorziet in directe vaststelling van de subsidie op basis van een volledige aanvraag, waarbij niet standaard achteraf om bewijsstukken wordt gevraagd en controle hierop vindt plaats door middel van een steekproef.

Schematisch ziet het proces er als volgt uit.

Hoe doen andere gemeenten het?

Wij wijzen er in dit verband ook op dat op dit moment pas circa 30 van de 342 Nederlandse gemeenten een subsidieregeling voor decentrale politieke partijen hebben vastgesteld (en gepubliceerd), en dat de VNG op 8 oktober 2026 nog een webinar organiseert om gemeenten te ondersteunen bij de uitvoering van deze (model)regeling. Dit laat zien dat de uitvoering van deze subsidieregeling zich landelijk nog in een pril stadium bevindt. Het mogelijke gevoel dat Hilversum in dit dossier zou achterlopen past dan ook niet bij de feitelijke ontwikkelingen.

Inspanningsverplichting

Het college spant zich daarnaast in om, waar dat uitvoeringstechnisch mogelijk is, nog spoediger te beslissen dan deze al verkorte termijn, zodat politieke partijen zo snel mogelijk na de verkiezingen en voor 31 december 2026 zekerheid krijgen over hun subsidie. Mocht een beslissing en uitbetaling voor 31 december 2026 onverhoopt niet mogelijk zijn dan betekent dit niet dat de aanvrager financieel tekortgedaan wordt.

Voor de goede orde merken wij op dat de VNG-modelregeling ruimte laat voor het achteraf vergoeden van facturen. Het college ziet ook geen aanleiding om een dergelijke bepaling alsnog in de Hilversumse regeling op te nemen. Het doel van de regeling is duidelijk en de kosten waarvoor de subsidie wordt aangewend, worden ook met het oog op dat doel gemaakt. Kosten die politieke partijen voorafgaand aan de formele subsidieverlening ten behoeve van dit doel hebben gemaakt of betaald, komen dan ook gewoon voor vergoeding uit de subsidie in aanmerking.

In het verlengde hiervan is ook gekeken naar de mogelijkheid om in de regeling zelf te voorzien in bevoorschotting. Wij zien daartoe echter geen aanleiding. Gelet op het beperkte subsidiebedrag per partij, de mogelijkheid om de subsidie na een volledige aanvraag direct vast te stellen, en het feit dat het subsidiebedrag ook kan worden aangewend voor al betaalde facturen, voegt een aparte bevoorschottingsmogelijkheid naar het oordeel van het college weinig toe aan de reeds snelle en directe procedure van vaststelling. Om die reden komt er in de subsidieregeling geen bepaling over bevoorschotting.

Deze versnelling vraagt uiteraard ook iets van de aanvragers zelf. Alleen een tijdig en compleet ingediende aanvraag, dat wil zeggen inclusief alle in de regeling en het aanvraagformulier gevraagde gegevens, kan direct in behandeling worden genomen en zo snel worden afgehandeld. Een onvolledige aanvraag leidt in de praktijk tot vertraging, omdat in die situatie eerst aanvullende gegevens moeten worden opgevraagd voordat een besluit kan worden genomen.

Motie M26-99 beschouwen we hiermee als afgedaan. We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top